

Muistio

6.10.2025

VN/30720/2024

VN/30720/2024-MMM-11

Maa- ja metsätalousministeriön vastaus maa- ja metsätalousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa 2.10.2025 (HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026, pääluokka 30) esitettyihin kysymyksiin

Hallituksen puolivälin riiden kirjaus peltojen tukikelpoisuuden kohdentamisesta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan: ”Hallitus ryhtyy toimenpiteisiin aktiivisessa ruuantuotannossa olevien peltojen saattamiseksi korvauskelpoisuuden piiriin. Tämä toteutetaan siten, että viljelystä poistuneiden lohkojen korvauskelpoisuus jaetaan ELY-keskuksittain takaisin korvauskelvottomille lohkoille hakumenettelyn kautta. Siirto tilojen välillä toteutetaan ilman rahallista vastiketta.”

Hallitusohjelman korvauskelpoisuutta koskeva kirjaus toimeenpannaan tarkoituksenmukaisuuden ja käytettävissä olevien resurssien lähtökohdista. On otettu käyttöön niin kutsuttu korvauskelpoisuuden jakomalli, jolla vapautuvat korvauskelpoisuudet jaetaan oikeudenmukaisesti eteenpäin. Jakomallissa Ruokavirasto hyväksyy korvauskelvottomat peruslohkot korvauskelpoisiksi viljelyvuosien lukumäärän mukaan siten, että korvauskelpoisuuden saavat ensimmäiseksi ne peruslohkot, jotka ovat olleet viljelyksessä pisimpään. Tämä hyväksyntäprosessi toteutettiin ensi kertaa keväällä 2025. Korvauskelpoiseksi hyväksytään kunkin ELY-keskuksen alueella peruslohkoja siten, että viljelystä poistuneiden lohkojen yhteispinta-ala ei ylitä. Tästä jaettavissa olevasta korvauskelpoisuuden määrästä käytetään termiä jakovara.

Edellä kuvattua korvauskelpoisuuden jakomallia toimeenpantiin ensimmäisen kerran vuonna 2025. Jaettava korvauskelpoisuuden jakovara muodostui vertaamalla korvauskelpoista peltopinta-alaa vuosina 2023 ja 2024. Lisäksi jakovaran määrittelyssä huomioidaan digitoinnin vaikutukset sekä arvioidaan harkinnanvaraisen korvauskelpoisuuden ja tilusjärjestelyjen määrä. Jakovaran suuruus vuonna 2025 oli koko maassa arviolta 4 500 hehtaaria.

Puoliväliirihessä 2025 hallitus linjasi, että tuetaan aktiivista ruoantuotantoa kohdentamalla peltojen korvauskelpoisuutta erityisesti aloittaneille nuorille viljelijöille ja valmistellaan toimia itäisen Suomen viljelijöille kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamiseksi. Kyseistä puoliväliirihien kirjasta on suunniteltu edistettäväksi toteuttamalla vuosina 2026 ja 2027 korvauskelpoisuuden kerta-purku, jossa korvauskelpoisuuksia lisättäisiin kohdennetusti juuri tilanpidon aloittaneille nuorille viljelijöille sekä paikkatietoon perustuen Itäisen Suomen ohjelman mukaisille alueille. Lisäykset tehtäisiin edelleen vanhimmasta uusimpaan siten, että ensin korvauskelpoisuuden saisivat ne lohkot, jotka ovat olleet viljelyssä pisimpään.

Nuorille viljelijöille kohdennettaisiin korvauskelpoisuuksia siten, että korvauskelpoisuus myönnettäisiin vuosina 2026 ja 2027 kaikille aktiiviviljelijöille, joille on näinä vuosina myönnetty nuorten viljelijöiden tulotukea. Korvauskelpoisuus voitaisiin myöntää nuoren aktiiviviljelijän omistuksessa oleville korvauskelvottomille lohkoille. Vuonna 2025 nuorilla viljelijöillä on 5805 hehtaaria korvauskelvottomia lohkoja, joista alustavan arvion mukaan noin 4000 hehtaaria oli viljelijän omistuksessa. Tämän lisäksi vuonna 2026 korvauskelpoisuutta vapautettaisiin erillinen 10 000 hehtaarin kiintiö, joka kohdennettaisiin itäiseen Suomeen siten, että korvauskelvottomia lohkoja hyväksyttäisiin korvauskelpoisuuden piiriin vanhimmasta uusimpaan.

Samalla peltolohkorekisteristä siivottaisiin rekisterin laatua heikentäviä pieniä lohkoja, joita on syntynyt, kun peltoihin on tehty pieniä viljelyä helpottavia oikaisuja. Tämä tarkoittaa, että pienet alat liitetäisiin olemassa olevaan isompaan, korvauskelpoiseen lohkoon.

Korvauskelpoisuutta ei myönnettäisi lohkoille, jotka eivät ole olleet viljelykuntoisia viimeistään 31.12.2022.

Puoliväliriihen kirjauksen mukaisen korvauskelpoisuuden kertapurun toimeenpano vaatii kahden valtioneuvoston asetuksen muuttamisen. Ensimmäinen muutos koskee valtioneuvoston asetusta eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä, jossa säädettäisiin korvauskelpoisuuden lisäämisen edellytyksistä. Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla lausunnoille lokakuun alussa ja muutos tulisi voimaan 1.1.2026. Toinen muutos koskee valtioneuvoston asetusta ympäristökorvauksen, luonnonhaittakorvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen ja ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen hakemista. Tämä nk. hakuasetus annetaan vuosittain ja hakuasetuksella säädetään korvauskelpoisuuden lisäämisen edellytyksistä vuosittain. Hakuasetus esitellään helmikuussa 2026.

Heini Lehtosalo, neuvotteleva virkamies

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan leikkaukset

Yhteenveto vuosien 2023-2025 aikana päätetyistä sopeuttamistoimenpiteistä vuosille 2025-2029

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2025 TAE	2026 TAE	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
<i>Pääministeri Orpon hallitusohjelman 2023 mukaiset sopeuttamistoimet</i>	-56 100 000	-90 300 000	-99 100 000	-99 100 000	-99 100 000
<i>Kevään 2024 kehysriihen säästötoimet</i>	-20 800 000	-33 300 000	-37 300 000	-42 300 000	-42 300 000
<i>Kevään 2025 puoliväliriihen ja budjettiriihen 2025 säästötoimet</i>	0	-18 700 000	-31 700 000	-7 700 000	-5 700 000
<i>Sopeuttamistoimenpiteet yhteensä</i>	-76 900 000	-142 300 000	-168 100 000	-149 100 000	-147 100 000

Pääministeri Orpon hallitusohjelman 2023 mukaiset sopeuttamistoimet

Maa- ja metsätalousministeriön talousarvioon vuodelle 2026 ja kehyksiin vuosille 2027-2029 sisältyvät seuraavat pääministeri Orpon hallituksen ohjelman liite B:n mukaiset pysyvät sopeuttamistoimet. Tämän muistion liitteessä 1 on esitetty tarkempi säästöjen jakautuminen eri momenteille.

Maa- ja metsätalous sekä hallinto (HO 2023), vaikutus euroina	2025 TAE	2026 TAE	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
<i>Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023) ¹⁾</i>	-3 100 000	-9 300 000	-18 100 000	-18 100 000	-18 100 000
<i>HO-säästön toimeenpano (HO 2023) ²⁾</i>	-28 100 000	-54 800 000	-54 600 000	-54 600 000	-54 600 000
<i>Rahoituksen tason alentaminen (HO 2023) ³⁾</i>	-17 000 000	-18 000 000	-18 000 000	-18 000 000	-18 000 000
<i>Alennetaan valtionavustusten ja kehittämisrahoituksen tasoa (HO 2023) ⁴⁾</i>	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
<i>Joutoalueiden metsitystukijärjestelmästä luopuminen (HO 2023) ⁵⁾</i>	-4 900 000	-5 200 000	-5 400 000	-5 400 000	-5 400 000
<i>Valtionavustusten tason alentaminen (HO 2023) ⁶⁾</i>	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
<i>HO säästöt 2023 yhteensä</i>	-56 100 000	-90 300 000	-99 100 000	-99 100 000	-99 100 000

¹⁾ Kohdistuu ministeriön ja MMM:n hallinnonalan virastojen toimintamenoihin toimintamenojen suhteessa

²⁾ Kohdistuu mom. 30.10.64 (Alueellinen ja paikallinen maaseudun kehittäminen). HO-säästö on toteutettu siten, että haitta toiminnalle minimoidaan ja varmistetaan EU-rahoituksen saanti. Tähän liittyvä uudelleenbudjetointi on tehty LTA II/2024:ssa vuosien 2021–2027 kansallisen kokonaisrahoituksen rajoissa.

³⁾ Kohdistuu momentteihin 30.40.22 (Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen) ja 30.40.44 (Tuki puuntuotannon kestävyiden turvaamiseen (Metka). Esitetty tarkemmin tämän muistion liitteessä 2.

⁴⁾ Kohdistuu mom. 30.40.46 (valtionavustus Suomen metsäkeskukselle)

⁵⁾ Kohdistuu mom. 30.40.47 (joutoalueiden metsitystukijärjestelmästä luopuminen)

⁶⁾ Kohdistuu mom. 30.10.50 (neuvontajärjestöjen valtionavustukset)

Kevään 2024 kehysriihen säästötoimet

Hallituksen kehysriihessä 2024 on sovittu julkisen talouden vahvistamiseksi edellisten leikkausten lisäksi toimenpidekokonaisuudesta, josta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osuus vuosien 2026-2029 on pysyvinä sopeuttamistoimenpiteinä seuraava:

Julkisen talouden toimenpidekokonaisuus (lisätoimet 2024)	2025 TAE	2026 TAE	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Metsähallituksen tuloutuksen nosto	-11 000 000	-11 000 000	-15 000 000	-20 000 000	-20 000 000
Toimintamenosäästö (lisätoimet 2024) (tarkasteltu tarkemmin seuraavassa taulukossa)	-1 100 000	-8 400 000	-8 400 000	-8 400 000	-8 400 000
Valtionavustussäästö (lisätoimet 2024) (hevostalouden valtionavustukset)	-8 500 000	-13 700 000	-13 700 000	-13 700 000	-13 700 000
Vapaaehtoisten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien vähentäminen (Lisätoimet 2024)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Lisätoimet 2024 yhteensä	-20 800 000	-33 300 000	-37 300 000	-42 300 000	-42 300 000

¹⁾ Kertaluonteinen sopeuttamistoimenpide on käsitelty osana LTA II/2024

Toimintamenosäästö (lisätoimet 2024) kohdentuu maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa useille momenteille. Toimintamenosäästön mitoituksessa on otettu huomioon uusien EU- ja muiden lisätehtävien resursointi kehysriihen ja talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjauksen mukaisesti.

Toimintamenosäästö (lisätoimet 2024)	2025 TAE	2026 TAE	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot ¹⁾	0	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot ¹⁾	-60 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
30.10.50 Maatalouden neuvontapalvelut ja eräät muut kehittämistoimet	-280 000	-780 000	-780 000	-780 000	-780 000
30.10.63 Maaseudun kehittäminen	0	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot ¹⁾	0	0	0	0	0
30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	-140 000	-380 000	-380 000	-380 000	-380 000
30.40.31 Vesitaloushankkeiden toteuttaminen	-150 000	-420 000	-420 000	-420 000	-420 000
30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen ²⁾	-210 000	-3 240 000	-3 240 000	-3 240 000	-3 240 000
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	-130 000	-890 000	-890 000	-890 000	-890 000
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	-130 000	-920 000	-920 000	-920 000	-920 000
Toimintamenosäästö (lisätoimet 2024) yhteensä	-1 100 000	-8 400 000	-8 400 000	-8 400 000	-8 400 000

¹⁾ Toimintamenosäästön kohdennuksessa otettu huomioon uusien EU- ja muut lisätehtävien resursointi. Vuoden 2025 osalta toteutettu MMM:n toimintamenoista TAE 2025 ja LTA III/2025 huomioiden yhteensä 2,5 milj. euron siirto Ruokavirastolle.

²⁾ Esitetty tarkemmin tämän muistion liitteessä 2

Valtionavustussäästö (lisätoimet 2024) kohdentuu momentille 30.10.54 Hevostalouden edistäminen. Vähennyksen suuruus on 13,7 milj. euroa vuodesta 2026 lukien.

Kevään 2025 puoliväliriihen sekä syksyn 2025 budjettiriihen säästötoimet

Hallituksen puoliväliriihessä 2025 on sovittu seuraavista julkista taloutta vahvistavista toimenpiteistä:

Julkisen talouden toimenpidekokonaisuus (lisätoimet 2025) ^{*)}	2025 TAE	2026 TAE	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Toimintamenosäästö (lisätoimet 2025) (tarkasteltu tarkemmin seuraavassa taulukossa)	0	-5 700 000	-5 700 000	-5 700 000	-5 700 000
Metsähallituksen tuloutuksen nosto (omistajapolitiittisten linjausten muutos)	0	-5 000 000	-6 000 000	-2 000 000	0
Metsähallituksen tuloutuksen nosto (budjettiriihen lisätuloutus)	0	-8 000 000	-20 000 000	0	0
Lisätoimet 2025 yhteensä	0	-18 700 000	-31 700 000	-7 700 000	-5 700 000

^{*)} Lisäksi kohdennettu hevostalouden valtionavustuksiin rahapeliuudistuksesta johtuen seuraavat määrärahamuutokset: 2026: 1 500 000, v. 2027: -1 492 000, v. 2028: -10 992 000 ja v. 2029: -19 492 000. Hevossektorin tarvitsemaa valtionavustusta vuosille 28–29 tarkastellaan keväällä 2026.

Toimintamenosäästö (lisätoimet 2025) kohdentuu maa- ja metsätalousministeriön ehdotuksen mukaisesti pääluokassa useille momenteille seuraavia periaatteita noudattaen:

- 5,7 milj. euron kohdennuksen lähtökohtana yleinen toimintamenojen jakopohja 2,57%
- Metsähallituksen ja Suomen metsäkeskuksen leikkaustason kevennys, koska yhteiset konsernipolitiikan toimet vaikuttavat säästöjen aikaansaamisessa vain vähäisissä määrin. Ministeriölle itselleen vastaavaa helpotusta ei kohdennettu, vaikka kaikki yhteiset toiminnot on keskitetty VNK:lle.
- Ruokaviraston leikkaustason kevennys, jotta tehtävät säästöt eivät vaaranna ruokaturvasektorin ydintehtäviä
- Säästöjen toimeenpanon varmentamiseksi leikkausta on kohdennettu kertaluonteisesti ruokaketjun kehittämisen perusrahoitukseen, ei kasvupaketin rahoitukseen. Kevennyksellä varmennetaan Ruokaviraston ja Metsähallituksen sekä Luken ja Suomen metsäkeskuksen leikkausten toimeenpanoa. Toimeenpanon varmentamisessa on huomioitu siirtyvien erien taso.

Toimintamenosäästö (lisätoimet 2025)	2026 TAE	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	577 000	577 000	577 000	577 000
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot	1 298 000	1 937 000	1 937 000	1 937 000
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	401 000	1 180 000	1 180 000	1 180 000
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	536 000	800 000	800 000	800 000
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	44 000	130 000	130 000	130 000
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	1 076 000	1 076 000	1 076 000	1 076 000
30.20.47. Ruokaketjun kehittäminen	1 768 000	-	-	-
Toimintamenosäästö (lisätoimet 2025) yhteensä	5 700 000	5 700 000	5 700 000	5 700 000

Matti Hyytinen, talousjohtaja

Esa Hiiva, maatalousneuvos

Muistio

6.10.2025

VN/30720/2024
VN/30720/2024-MMM-11

Liite 1 Pääministeri Orpon hallitusohjelman 2023 säästöt MMM:n pääluokassa

Liite B: Maa- ja metsätalous sekä hallinto			Ajoitus (HE antaminen, voimaantulo jne)	Vaikutus valtioön, milj. euroa						Pitkän aikavälin vaikutus
Kohde	Momentti/momentit	Toimenpiteet, mitä tullaan tekemään (lyhyesti)		2022/2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Valtionhallinnon sekä muiden julkisen sektorin toimijoiden toiminnan tehostaminen	Toimintamenomomentit	Hallinnonalojen tuottavuusohjelmien valmistelu ja toimeenpano. Tuottavuusohjelmat sisältäisivät rakenteellisia toimia, tulojen lisäämistä, digitalisaation hyödyntämistä, toimitilojen käytön tehostamista sekä tehtävien uudelleenjärjestelyjä.	2025			3,1	9,3	18,1	18,1	18,1
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	Lannoitevalmisteiden tai muiden pitkälle jalostettujen tuotteiden tuotannon käynnistämiseen liittyvät kone-, laite- ja rakennusinvestoinnit, jos tuotannon lähtöaineina ovat esim. lannat tai biokaasutuksen mädätteet ja muut rejektit. Lisäksi käyttökohteena ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestoinnit. (Määrärahasta rahoitetaan MMM:n hallinnonalan osuuteen Saaristomeri-ohjelmassa kuuluvia toimenpiteitä).	2023	10,0	(6,0)	(4,0)				
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.10.44 Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen	Kevään 2022 maatalouden huoltovarmuuspakettiin sisältyvän sika- ja siipikarjatalouden sekä puutarhatalouden EU:n kriisituen kansallisen täydennyksestä (yht. 13,73 milj. e) käyttämättä jäänyt määräraha.	2023	1,0	(1,0)					
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.10.50 Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen	Koko maan kattavaa neuvontaa harjoittavien yritysten ja muiden yhteisöjen valtionavustukset.	2024		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Alueellinen ja paikallinen maaseudun kehittäminen	30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	Muutetaan Suomen CAP-suunnitelmaa siten, että kansallista rahoitusosuutta vähennetään vuosina 2025-2027 yhteensä 137,5 milj. euroa.	2023	10,0	0,0	28,1	54,8	54,6	54,6	54,6
Kosteikkoviljelyn tukeminen	30.20.42 Turvepeltojen ilmastotoimet	Kosteikkoviljelyn määräraha	2023	30,0						
Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	Alennetaan rahoituksen tasoa.	2024		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen	30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen	Erikseen päätettävät KEMERA/METKA - toimenpiteet.	2024		12,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	Tasoleikkaus ao. vuoden kehysmäärärahasta	2025			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Tuki joutoalueiden metsitykseen	30.40.47 Tuki joutoalueiden metsitykseen	Luovutaan joutoalueiden metsitykseen myönnettävästä tuesta (hoitopalkkiot jatkuvat aiemmin tehdyissä metsityksissä vuoteen 2033).	2024		4,3	4,9	5,2	5,4	5,4	5,4
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan avustukset	30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen	Alennetaan valtionavustusten ja kehittämisrahoituksen tasoa. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) varoista osittain rahoitettavien meripolitiikan ja ympäristökunnostuksiin liittyvien toimenpiteiden valtion rahoitusosuus.	2027				1,0	1,0	1,0	1,0
Yhteensä Maa- ja metsätalous				51,0	20,0	53,0	81,0	81,0	81,0	81,0
Yhteensä Hallinto				0,0	0,0	3,1	9,3	18,1	18,1	18,1
Yhteensä				51,0	20,0	56,1	90,3	99,1	99,1	99,1

Muistio

6.10.2025

VN/30720/2024
VN/30720/2024-MMM-11

Liite 2 Metka-tuen säästöjen vaikutukset (30.40.44)

Metka-tukijärjestelmään momentille 30.40.44 kohdistetut säästöt edellyttävät työlajien karsimista, tukiehtojen muuttamista, tukitasojen alentamista ja lainsäädännön muutoksia:

- Uusien metsäteiden tekemisen tuki loppuisi vuonna 2025. Samalla poistettaisiin mahdollisuus rakentaa uutta tietä tien perusparannuksen yhteydessä. Muutokset edellyttävät lain muutosta ja niille on saatava komission hyväksyntä ennen muutoksen voimaantuloa. Muutoksella ei olisi suurta vaikutusta metsätieverkostoon ja teollisuuden puuhuoltoon, koska uusia teitä on rakennettu viime vuosina vähän.
- Vuoden 2026 alusta alkaen muutettaisiin taimikon ja nuoren metsän hoidon pituusrajoja (havupuilla 12 m -> 11 m ja lehtipuilla 15 m -> 14 m). Tukiehtoja muuttamalla tuki voidaan kohdistaa kaupallisesti vähemmän kannattaviin kohteisiin. Tukiehtojen muuttamista tukisi myös se, että osa puunostajista on laskenut ainespuun minimilatvaläpimitta vaatimuksen viiteen senttiin.
- Alennettaisiin pienpuun keruusta maksettavaa hehtaariohtaista lisää (100 € -> 50 €). Kohonneiden energiapuun hintojen johdosta tuen tarve pienpuun keruulle on pienentynyt.
- Vuoden 2026 alusta alennettaisiin yksityistien perusparannuksen tukitasoa (70 % -> 50 %).